

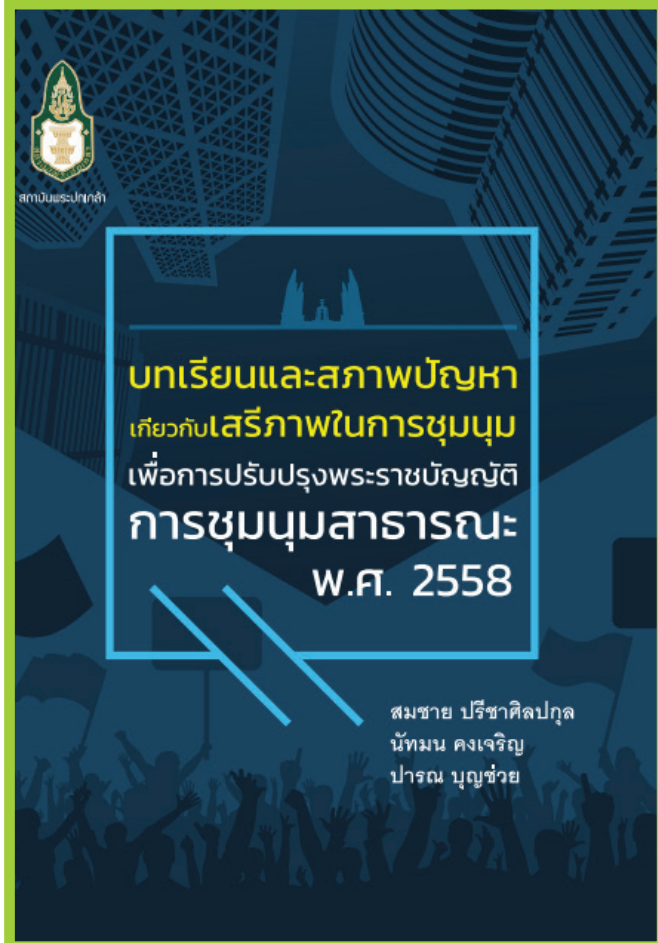

สาระสำคัญ

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอน 63 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 มีเจตนารมณ์สำคัญ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะ ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทย เป็นภาคี และเพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วย ความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม สุขอนามัยของประชาชน รวมทั้ง เพื่อไม่ให้กระทบสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลอื่นที่ไม่ เกี่ยวข้อง โดย พ.ร.บ. นี้ประกอบด้วย 35 มาตรา รวม จำนวน 5 หมวด ได้แก่

- หมวดที่ 1** บททั่วไป เป็นการกล่าวถึง ลักษณะของการชุมนุมสาธารณะที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- หมวดที่ 2** การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ
- หมวดที่ 3** กำหนดหน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม
- หมวดที่ 4** การคุ้มครองความสะดวกของประชาชน และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
- หมวดที่ 5** บทกำหนดโทษ กล่าวถึง โทษของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมที่ไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

ชื่อเรื่อง : บทเรียนและสภาพปัญหาเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมเพื่อการปรับปรุงพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558

นักวิจัย : รองศาสตราจารย์ สมชาย ปรีชาศิลป์กุล , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัทธมน คงเจริญ และ นายปารณ บุญช่วย

ISBN : 978-616-476-138-4

จำนวนหน้า : 406 หน้า

จัดพิมพ์โดย : สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา , สถาบันพระปกเกล้า

ปีที่พิมพ์ : 2563

สภาพปัญหา ของการใช้เสรีภาพในการชุมนุม ตาม พ.ร.บ. การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558

1

ประการแรก บทบัญญัติของกฎหมายที่มุ่งจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ ด้วยการนิยามความหมายและขอบเขตของการชุมนุมสาธารณะที่อยู่ภายใต้กฎหมายให้สามารถตีความได้อย่างกว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมแทบทุกประเภทให้กลายเป็นการกระทำที่อยู่ภายใต้การบังคับของ พ.ร.บ. และเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถใช้อำนาจในการจำกัดเสรีภาพได้ในขณะเดียวกัน

2

ประการที่สอง หน่วยงานของรัฐซึ่งไม่มีความเข้าใจและไม่ตระหนักถึงเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ เพราะหลายครั้งที่เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการควบคุมการชุมนุมสาธารณะมากกว่าการปกป้องเสรีภาพในการชุมนุม และยังมี การนำเอากฎหมายอื่น ๆ หรือคำสั่งคณะรัฐประหารที่มุ่งจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนมาบังคับใช้อันเป็นการสร้างความยุ่งยากให้แก่การใช้เสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ

3

ประการที่สาม สถานการณ์การเมืองภายใต้ระบอบอำนาจนิยม ซึ่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558 ได้ถูกประกาศใช้ในห้วงเวลาที่คณะรัฐประหารยังคงมีอำนาจในทางการเมือง ผ่านการใช้ อำนาจอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ (พ.ศ. 2557) การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในห้วงเวลาดังกล่าวย่อมไม่อาจดำเนินไปได้อย่างเป็นอิสระ หรือเป็นการทำหน้าที่ที่วางอยู่บนหลักการทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ กฎหมายที่รับรองเสรีภาพ ในการชุมนุมสาธารณะ

- ก. ข้อเสนอแนะระยะสั้นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการชุมนุมสาธารณะตาม พ.ร.บ. นี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีอำนาจอย่างกว้างขวางทั้งในการตีความ การใช้อำนาจตามกฎหมาย การสั่งห้ามการชุมนุม เป็นต้น ดังนั้นควรมีการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งควรมีการปรับปรุงการดำเนินการในรายละเอียดเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ได้เป็นการทำลายเสรีภาพของประชาชน
- ข. ข้อเสนอแนะในระยะยาวต่อการจัดทำกฎหมายที่มุ่งรับรองเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะมากกว่าการควบคุมเสรีภาพในการชุมนุม โดยสามารถแยกออกเป็น 3 ประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอเชิงหลักการ

กฎหมายที่จะจัดทำขึ้นต้องมุ่งให้การรับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการชุมนุมเป็นหัวใจสำคัญ โดยต้องเป็นกฎหมายที่สอดคล้องกับการรับรองเสรีภาพในการชุมนุมตามที่ได้มีการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งรับรองการชุมนุมที่ดำเนินไปอย่างสงบและปราศจากอาวุธ ทั้งนี้ หากจะเปิดโอกาสให้มีการจำกัดการชุมนุมสาธารณะได้ก็ควรมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอเชิง ทบทวนคดี

1. ต้องทำให้บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ โดยตรงมีความชัดเจนขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนิยามของการชุมนุมสาธารณะ พื้นที่การจัดการชุมนุม เป็นต้น เพราะหากปล่อยให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ใช้อำนาจในการตีความ จะพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีแนวโน้มที่จะขยายขอบเขตการใช้อำนาจและส่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะต้องถูกจำกัดหรือถูกคุกคามเป็นอย่างมาก
2. ต้องทำให้ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะเป็นกฎหมายฉบับเดียวที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชุมนุม เนื่องจากในปัจจุบัน แม้จะมี พ.ร.บ. ฉบับนี้แต่ก็พบว่าเมื่อต้องการจัดการชุมนุมให้ถูกต้องตามกฎหมาย ทางฝ่ายผู้จัดชุมนุมต้องดำเนินการตามกฎหมายอีกหลายฉบับและมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน
3. ต้องทำให้หน่วยงานรัฐตระหนักว่าตนเองมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้แก่การชุมนุมสาธารณะ มีหน้าที่ในการทำให้เกิดการชุมนุมอย่างสงบที่เป็นไปตามกรอบของกฎหมายและ ต้องตระหนักว่าบทบาทหน้าที่ของตนมิได้อยู่ตรงกันข้ามกับผู้ชุมนุม
4. ควรยกเลิกโทษจำคุกใน พ.ร.บ. เพราะความผิดที่ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามขั้นตอนการจัดการชุมนุม ถูกกำหนดโทษโดยการจำคุก ทั้งนี้การกระทำความผิดดังกล่าวมิได้มีผลกระทบโดยตรงหรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงให้บังเกิดขึ้นต่อส่วนรวม ฉะนั้น การกำหนดโทษจำคุกจึงเป็นการใช้มาตรการทางอาญาที่ไม่มีความสอดคล้องกับการรับรองเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ

ข้อเสนอเชิง กระบวนการ

1. กระบวนการในการแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องมีขั้นตอนที่เป็นระบบ สะดวก และสามารถเข้าใจได้ง่าย ต้องอยู่ภายใต้ระบบการแจ้งเพื่อทราบมิใช่เป็นระบบการขออนุญาต ซึ่งในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงด้วยการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างกว้างขวาง ได้ทำให้ระบบการแจ้งเพื่อทราบในทางนิตินัย กลับกลายเป็นระบบการขออนุญาตในทางพฤตินัย
2. กระบวนการโต้แย้งการใช้อำนาจในการสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะหรือการใช้อำนาจในลักษณะอื่นๆ ที่มีผลเป็นการคุกคามหรือปิดกั้นการชุมนุมสาธารณะในทุกขั้นตอน จะต้องมีการออกแบบเชิงกระบวนการที่ให้ทางด้านผู้จัดการชุมนุมสามารถจะได้แย้งได้อย่างรวดเร็วและสอดคล้องกับลักษณะพื้นฐานของการชุมนุมสาธารณะด้วย

QR CODE
OFFICIAL LINE
เพื่อขอใช้บริการ
สิ่งพิมพ์

QR CODE
LINK KUNG SIAO

สรูป : นายณวัฒน์ ศรีปีดดา

ออกแบบ : นายรัชชต์ลลธ์ รัตนวิเชียร